

— समा *schwellen, wachsen, zunehmen*: मन्वुश्यास्य समापिप्ये Bhaṭṭ. 14, 62. — caus. *nähren, kräftigen, beleben*: तात्सर्वान्यजमानो वै ब्राह्मं कुर्वन्वथाविधि । समाप्यापयते वत्स येन येन Mārk. P. 31, 7. स समाप्यापितः शक्नो विष्णुना — बलवान्समपयत् MBh. 3, 8725.

— प्र *anschwellen* (intrans.), *strotzen*: उत प्र पिप्य ऊर्ध्वघ्नोयाः RV. 9, 93, 3. 107, 12. प्र प्र्यायस्व प्र स्पन्स्व सोम विश्वेभिरभुभिः 67, 28. घृतं डुकाना विद्यतः प्रपीताः 7, 41, 7. प्रपीतां गाम् VS. 7, 74. स्तन 87, wofür प्रप्यात (प्रप्यान् P. 6, 1, 28, Sch.) TS. 5, 5, 40, 6. — caus. *anschwellen machen* u. s. w.: प्र पीपय वृषभ जिन्व वाजानमे त्वं रोदसी नः सुरोधे RV. 3, 15, 6. वायुरिदं सर्वं प्रप्यापयति Çat. Br. 1, 7, 4, 3. 2, 6, 3, 7.

पीठिका s. u. पीठिका.

पीठ n. TRIK. 3, 5, 7. 1) *Stuhl, Sitz, Bank* AK. 3, 4, 35, 171. VJUTP. 217. n. AK. 2, 6, 3, 40. H. 684. HALĀ. 2, 155. m. n. TRIK. 2, 6, 40. — PĀ. GRHJ. 1, 15. MBh. 1, 5415. 4, 96. पीठं दत्त्वा साधवो ऽभ्यागताय 5, 1399. 12, 1444. 13845. 13, 6699. HARIV. 7230. 9606. R. 2, 69, 14. 81, 11. RAGH. 4, 84. 6, 15. Schol. zu P. 1, 3, 24. VARĀH. BRH. S. 50, 38. अङ्गिरोरु^० Bṛāg. P. 3, 5, 41 (पीठ गेद्र.). PRAB. 81, 5. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 519, Çl. 26. पीठच्छेपानकम् VOP. 6, 7. क्विर्धानस्य ĀPAST. bei ŚĀJ. zu AIR. Br. 1, 30. पङ्क^० Schol. zu Uq. 3, 28; vgl. पीठग, पीठसर्प, पीठसर्पिन्. मकीप्रतीकारपीठाधिकारं प्रतिपद्य *Stuhl* so v. a. Amī RĀĠA-TAR. 4, 484. Statt dessen 142 fälschlich मकाप्रतीकारपीडा. पीठी f. ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) n. *Stuhl, Sitz* in übertr. Bed., *Unterlage, Piedestal*: लिङ्गं RĀĠA-TAR. 2, 126. 4, 274. 5, 46. ०र्गं die Vertiefung in dem Piedestal eines Götterbildes, = पिपिडकाश्च BhaṭṭotPALA zu VARĀH. BRH. S. 59, 17. ०विवर dass. ders. zu 58, 54. कर्पा^० die äussere Mündung des Gehörgangs SUÇR. 1, 56, 10. श्रंस^० Schulterblatt 126, 1. 340, 18. 350, 13. HARIV. 13165. करिकम्भ^० Spr. 1543. Auch पीठी f.: गृक्षाणां दारुबन्धाय पीठ्याम् H. an. 2, 492; vgl. पीठिका unter पीठक. — 3) n. Bez. *bestimmter Heiligthümer* (wohl die verschiedenen Glieder der Pārvatī darstellend) *auf Plätzen* (51 an der Zahl), *an denen der Sage nach die Glieder der bei Dakṣha's Opfer von Viṣṇu in Stücke zerhackenen Pārvatī niedergefallen sein sollen*, ÇKDr. ०स्थान WILSON in VP. LVII. 499, N. 26. Hierher vielleicht ०देवी RĀĠA-TAR. 5, 473. Vgl. u. ज्वालामुखी. — 4) ein *best. Schmuck*: किरौटपीठमुकुटैरङ्गैरपि मपिडताः HARIV. 8063. — 5) n. Bez. *einer bestimmten Art zu sitzen* Verz. d. Oxf. H. 11, a, N. 1. — 6) n. *das Complement eines Segments* COLEBR. Alg. 84. — 7) m. N. pr. eines *Asura* MBh. 7, 386. 12, 12956. Minister Kaṁsa's HARIV. 9155. — Vgl. कथापीठ, तर्कपीठ, तर्कपीठी, धर्मपीठ, नयपीठी, पादपीठ, भद्र^०.

पीठक (von पीठ) m. n. TRIK. 3, 5, 13. 1) *Stuhl, Bank* VJUTP. 137. — 2) *viell. Sattel* MBh. 1, 3486. — 3) f. पीठिका a) *Bank* VJUTP. 209. R. 5, 13, 54. *तपनीयपीठिकालम्बि चरणाम्* MĀLAV. 61. *Unterlage* BhaṭṭotPALA zu VARĀH. BRH. S. 55, 16. 58, 54. *गृक्षाणां दारुबन्धाय पीठिकायाम्* MED. I. 24; vgl. u. पीठ 2. — b) *Abtheilung, Abschnitt* (in einem Werke) DAÇAK. 48, 7. पीठिका in den Columnentiteln auf S. 1—15. Vgl. कथापीठ. Man könnte indessen auch पीठिका *Körbchen* vermuthen; vgl. त्रिपिटक. — Vgl. गणपीठक, पादपीठिका.

पीठकेलि (पीठ + के^०) m. Bez. *einer best. Rolle* TRIK. 3, 1, 6.

पीठग (पीठ + ग) adj. *mit Hilfe eines Wägelchens sich fortbewegend*, IV. Theil.

lahm: न शत्रुवमत्तव्यो दुर्बलो ऽपि बलीयसा । यो ऽपि स्यात्पीठगः कश्चित्किं पुनः समरे स्थितः ॥ MBh. 3, 871. fg. — Vgl. पीठसर्प, पीठसर्पिन्.

पीठचक्र (पीठ + चक्र) ein *Wagen mit Sitz* Ḍ. Ç. GRHJ. 4, 2.

पीठनायिका (पीठ + ना^०) f. Bez. *eines 14jährigen, nicht menstruirenden Mädchens, das bei der Durgā-Feier diese Göttin vorstellt*, ANNA-DĀKALPA im ÇKDr. u. कुमारी.

पीठन्यास (पीठ + न्यास) m. Bez. *einer best. mystischen Cerimonie* TANTRASĀRA in Verz. d. Oxf. H. 93, b, 25.

पीठभू (पीठ + भू) f. *Unterlage, Fundament* H. 980.

पीठमर्द (पीठ + मर्द) 1) adj. *den Sitz reibend*, *viell. so v. a. Reiter zu Pferde* (vgl. सादिन्): प्रेतते स्म तु विराटस्तु कङ्कस्तु बद्धवो जनाः । रथिनः पीठमर्दाश्च हस्त्यारोहाश्च नैगमाः ॥ MBh. 4, 674. — 2) adj. = *अतिधृष्ट überaus frech* H. an. 4, 142. MED. d. 50. — 3) m. *der Gefährte eines Helden bei grösseren Unternehmungen*: दूरावतिर्नि स्यात्तस्य प्राप्तङ्गिकेतिवृत्ते तु । किञ्चित्तदुपाकीनः सक्राय एवास्य पीठमर्दाद्यः ॥ ŚĀH. D. 76. DAÇAR. 2, 7. PRATĀPAH. 5, a, 7. TRIK. 3, 1, 6. H. an. MED. — 4) m. *Tanzlehrer von Freudenmädchen* H. 330.

पीठसर्प (पीठ + सर्प) adj. subst. *lahm, Krüppel*: कर्तव्ये पुरुषव्याघ्र किमास्ते (so ist zu lesen) पीठसर्पवत् (पीठसर्पिवत्?) MBh. 3, 1397. — Vgl. पीठग und das folg. Wort.

पीठसर्पिन् (पीठ + सर्पिन्) dass. H. Ç. 104. HĀ. 136. VS. 30, 21. M. 8, 394. P. 6, 4, 144, VĀrtt. 1. — Vgl. पीठसर्प.

पीड् med. *gepresst sein*: पिपीडे अणुर्मद्यो न सिन्धुः RV. 4, 22, 8. — caus. पीडयति (ep. auch med.) DhĀTUP. 32, 11. अपिपीडत् und अपिपीडत् P. 7, 4, 3. VOP. 18, 3. 1) *drücken, pressen*: अस्थीन्विस्य पीडय मज्जानमस्य निर्वाहि AV. 12, 5, 70. ततो घृतमपीडत TS. 2, 6, 2, 1. द्याघो यथा हरेत्पुत्रान्द्रुग्नायां न च पीडयेत् ÇIKSHĀ 25. MBh. 12, 3806. हस्तं पीडयामास पाणिना R. 4, 4, 14. 6, 101, 18. 2, 50, 27. SUÇR. 1, 100, 3. MBh. 12, 8845. पुनः पुनः पीडय च कायमस्य 3, 10044. अपीडयत 4, 775. लभेत सिकतासु तैलमपि यत्नतः पीडयन् BHARTṢ. 2, 5. स्त्रिग्धत्वात्तिलवत्सर्वं चके ऽस्मिन्पीडयते जगत् MBh. 12, 7697 (vgl. 6481). Spr. 2012. Hir. I, 188. ज्ञानुपीडितमेदिनी MĀRK. P. 105, 3. सकृत्किं पीडितं स्नानवस्त्रं मुञ्चेद्भूतं ययः Spr. 2220. PRAB. 6, 2. काष्ठे पीडयन् MĀRK. 128, 20. दत्तान् PRAB. 23, 2. दशनपीडिताधरा RAGH. 19, 85. Spr. 738. नीलनीरदनिकरपीवृत्तिमिरनिविडपीडितायो राजवीथ्याम् DAÇAK. in BENF. Chr. 186, 14. पीडितम् adv.: परिष्वस्य च पीडितम् R. GORR. 2, 31, 5. 39, 4. 74, 5. MBh. 2, 40. — एवं सर्वं स मृष्टेदम् ← अत्मन्यत्तर्दधे भूयः कालं कालेन पीडयन् *die Zeit durch die Zeit drängend* so v. a. *Alles der Zeit überlassend* M. 1, 51. *quetschen* bei der Aussprache AV. PRĀT. 1, 43 und Schol. वर्षाः पीडिताः ÇIKSHĀ 31. SUÇR. 1, 13, 5. (कामिनी) मन्दवल्गुमूडपीडितस्वना so v. a. *unterdrückt, nicht laut* VARĀH. BRH. S. 73, 18. पीडित = मर्दित H. an. 3, 282. — 2) *drücken* in übertr. Bed. so v. a. *bedrängen, hart zusetzen, Schaden zufügen, plagen, peinigen*: सर्वभूतान्यपीडयन् M. 4, 288. 6, 52. ततो दुर्गं च राष्ट्रं च लोकं च सचराचरम् । अत्तरितगतेश्चैव मुनीन्देवाश्च पीडयेत् ॥ 7, 29. 68. 139. पीडयमानस्य शत्रुभिः 168. MBh. 2, 921. 3, 12286. पीडयान 6, 2684. युद्धे मम पीडयते बलम् 7, 4219. पीडयन्मिथिलो पुरीम् so v. a. *belagern* R. 1, 66, 23. नीलं चापीपिडच्छेः Bhaṭṭ. 15, 83. MBh. 5, 7161. DAÇ. 1, 34. R. 1, 32, 18. लुद्याधिपीडित M. 4, 67. 5, 50. 164 (= 9, 30),